

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

04/8201 din 10.07.2018
La nr. 14-11/156 din 5.07.2018

Ministerul Finanțelor

Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, expunem următoarele.

La art. 1 (modificarea și completarea Legii privind controlul financiar public intern):

Pct. 1 și 2 se vor comasa, întrucât prevăd modificarea operată în tot textul legii, totodată, dispoziția dată se va completa cu cuvintele „la orice formă gramaticală”.

Pct. 3 se va exclude, deoarece cuvintele „privind buna guvernare” se utilizează doar în art. 16, respectiv, modificarea dată se va efectua în acest articol.

Suplimentar, atenționăm că, în actele de modificare, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”. În acest sens urmează a fi revăzut întregul proiect, or eronat se utilizează cuvântul „sintagma”.

La pct. 5:

Reglementările ce derivă din primul alineat se vor numerota cu cifre arabe și o paranteză, în conformitate cu uzanțele normative (a se revedea și numerotarea pct. 11-17, 22, 23, 25, 27, precum și referința în art. III la prevederile art. I).

La sbp. 5.9, remarcăm că, modificările se formulează respectînd ordinea amplasării cuvintelor într-un enunț (în speță, cuvântul „evaluare” precedă cuvântul „ordin”). În același timp, considerăm inoportună substituirea cuvântului „ordin” cu cuvintele „act administrativ”, deoarece nu se schimbă sensul, or din formularea normei date rezultă că ordinul dat are un caracter administrativ și nu normativ (obiecție valabilă și pentru art. 25 alin. (2) lit. d)).

La sbp. 5.10 cuvintele „se adaugă” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”, în conformitate cu terminologia actelor de completare. Remarca dată se referă la toate dispozițiile de completare din proiect.

La pct. 9:

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	12
DATA	10.07.2018
CODUL	4615-#

Din sbp. 9.1 și 9.2 se vor exclude cuvintele „la sfârșit”, deoarece aceasta reprezintă regula generală de operare a completării în cazul în care nu se specifică după care cuvânt se completează (a se modifica și pct. 11 sbp. 11.2, 11.3.).

La sbp. 9.4, se va reține că, pentru formularea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Observația dată este valabilă și pentru pct. 14 sbp. 14.9, pct. 17 sbp. 17. 4, pct. 19, 20, 22 sbp. 22.3, pct. 27 sbp. 27.2, pct. 28 și pct.30 din art. I, și art. II).

La pct. 11:

Sbp. 11.1 și 11.4 se vor comasa, deoarece prevăd excluderea aceluiași cuvânt.

În sbp. 11.3 se va indica că alineatul (2) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins.

Modificările art. 11 alin. (3) lit. a) și c) se vor formula în câte o singură dispoziție (preferabil de expus în redacție nouă).

La pct. 13 art. 13 alin. (1) se va prezenta în redacție nouă, deoarece se modifică esențial.

La pct. 14:

Completarea art. 14 nu poate fi numerotată cu (1¹), deoarece alin. (1) al acestui articol a fost abrogat (a se vedea art. 35 alin. (4) din *Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative*). Prin urmare, se va numerota cu (2¹), fie se va formula într-un articol separat.

Modificarea și completarea alin. (3) se va include într-un subpunct „3) la alin. (3):”, iar dispozițiile de modificare și completare a literelor acestui alineat se vor însemna cu litere latine mici și o paranteză.

Dispoziția de completare de la sbp. 14.11. se va formula după cum urmează „Se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins.”. De revăzut în acest sens și normele de completare de la pct. 16 sbp. 16.4, pct. 17 sbp. 17.8.

La pct. 15 modificarea și completarea art. 16 alin. (2) se va expune într-un singur alineat, conform uzanțelor normative.

La pct. 17:

Sbp. 17.2. se va expune după cum urmează: „2) Se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:”.

La sbp. 17.8. completarea art. 19 cu alin. (7¹), ce prevede că entitatea publică este în drept să beneficieze de audit intern pe bază de contract, prestat de cel puțin o persoană, care deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public, eliberat de către Ministerul Finanțelor sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern, se va corela cu noua redacția a alin. (5) din același articol, conform căreia subdiviziunea de audit intern este creată din cel puțin trei unități de personal. Prin urmare, din motiv de economicitate, entitățile publice vor prefera să externalizeze funcția de audit intern, decât să angajeze cel puțin trei auditori

interni. Astfel, din art. 19 alin. (1¹) se vor exclude cuvintele „în mod obligatoriu”. Mai mult, asemenea cuvinte nu sunt potrivite într-o normă imperativă.

La pct. 18 se va stabili că articolul 20 va avea următorul cuprins, iar noua redacție va cuprinde și titlul acestui articol.

Pct. 19 și 20 se vor comasa, indicându-se că art. 21 și 22 se abrogă.

La pct. 21, dispoziția de prezentare în redacție nouă a art. 23 se va formula conform uzanțelor normative: „Art. 23 va avea următorul cuprins:”.

La pct. 22 sbp. 22.1, întrucât în proiect se prevede posibilitatea externalizării funcției de audit intern, pentru a cuprinde și persoanele ce vor efectua auditul intern în bază de contract, propunem substituirea în art. 24 alin. (2) a sintagmei „personalul unității de audit intern” cu sintagma „persoanele ce efectuează auditul intern”, or modificarea propusă în proiect (substituirea cuvintelor „unității de audit intern” cu cuvintele „cu atribuții de audit intern”) nu aduce soluții juridice noi, dat fiind faptul că cuvântul „personalul” este sinonimul cuvântului „angajații”. Această propunere se referă și la pct. 21-26.

În același timp, deoarece s-a stabilit că în tot textul legii sintagma „unitate de audit intern” se substituie cu sintagma „subdiviziune de audit intern” la cazul gramatical corespunzător (a se vedea art. I pct. 2, precum și propunerile din prezentul aviz referente acestei modificări), pentru a evita confuzia, recomandăm expunerea în redacție nouă a prevederilor art. 24 alin. (2), art. 25 alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. c), d), e), art. 26, art. 27 alin. (2) lit. a).

La pct. 25 primul alineat va include referința la alin. (2), deoarece se prevede modificarea și completarea doar a acestui alineat al art. 27. Sbp. 24.3 se va reformula conform normelor de tehnică legislativă: „3) Se completează cu lit. e) cu următorul cuprins:”

La pct. 27, remarcăm că, în art. 29 lit. c) nu se utilizează cuvintele „unității de audit intern”, ci „unităților de audit intern”. La sbp. 27.3 cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”.

La pct. 28, opinăm necesitatea menținerii art. 30 alin. (2), dat fiind faptul că norma dată are o formulare generală și nu enumeră exhaustiv cine pot face parte din Consiliul controlului financiar public intern.

Dispoziția de la pct. 29 „Articolul 34 își schimbă ordinea și devine articolul 28¹” este incorect formulată. Potrivit uzanțelor normative urma să fie prevăzut într-un punct că se completează cu art. 28¹ cu următorul cuprins și în altă dispoziție că se abrogă art. 31.

Vis-à-vis de art. III, ce stipulează că prevederile prezentei legi intră în vigoare la data publicării, atenționăm că, la data de 12 iulie 2018, va intra în vigoare *Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative*. Potrivit art. 56 alin. (1) din *Legea precitată*, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul

Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În coroborare cu alin. (3) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Proiectul se va completa cu o normă privind republicarea *Legii nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern*, în conformitate cu art. 70 alin. (1) din *Legea nr. 100 din 22 decembrie 2007 cu privire la actele normative*.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

Sinteza rezultatelor examinării propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

<i>Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare</i>	<i>Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)</i>
1	2	3
<p>PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA LEGE pentru modificarea și completarea unor acte legislative Parlamentul adoptă prezenta lege organică.</p> <p>Art. I. – Legea nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231-234, art.730), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p>		
<p>1. Sintagma „management financiar și control” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „control intern managerial”, la cazul gramatical corespunzător;</p> <p>2. Sintagma „unitate de audit intern” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „subdiviziune de audit intern”, la cazul gramatical corespunzător;</p> <p>3. Sintagma „privind buna guvernare” se substituie pe tot parcursul textului cu sintagma „de răspundere managerială”;</p>	<p>Ministerul Apărării</p> <p>1. Ținând cont că autorul proiectului propune, pe tot parcursul textului din Legea nr.229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern, substituirea sintagmei „management financiar și control” cu sintagma „control intern managerial”, se propune, la denumirea acestei legi, de exclus cuvântul „financiar”.</p> <p>Obiectul auditului intern, în conformitate cu prezenta lege și ordinului Ministerului Finanțelor nr.49 din 26.04.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind evaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control și emiterea declarației privind buna guvernare, cuprinde toate activitățile și procesele operaționale ale entității publice, nu numai cele financiare. În prezent, denumirea legii, în redacția actuală, creează în entității impresii eronate, precum</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În corespundere cu poziția Comisiei Uniunii Europene, țările non-membre, care sunt parte a programelor de vecinătate europeană, precum și cele solicitante la aderare, își asumă angajament de implementare a conceptului european de „Control Financiar Public Intern”. Acest concept a devenit parte a acquis-ului comunitar, care urmează a fi transpus în cadrul legal al țărilor menționate.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>că controlul public intern cuprinde numai activități și procese financiare.</p> <p>2.Sintagma „controlului financiar public intern” de substituit, pe tot parcursul textului, cu sintagma „controlului public intern”, la cazul gramatical corespunzător.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Considerăm oportună respectarea indicației Cancelariei de Stat nr. 08-19-76 din 05.01.2017, cu revizuirea proiectului de lege prenotat prin prisma sistematizării textului, pentru a fi adus în concordanță cu uzanțele și normele de tehnică legislativă.</p>	<p>Se acceptă Redacția proiectului de lege va fi revizuită pentru a fi adusă în linie cu normele în vigoare</p>
<p>5. La articolul 3:</p> <p>5.1. noțiunea de „audit intern” va avea următorul cuprins: „<i>audit intern</i> – activitate independentă de asigurare obiectivă și de consiliere, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească operațiunile unei entități publice. Ajută entitatea publică în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică care evaluează și îmbunătățește eficacitatea proceselor de management al riscului, control și guvernanta;”</p> <p>5.2. după noțiunea „audit intern”, se completează cu două noțiuni noi cu următorul cuprins: „audit intern prin asociere – activitate realizată în baza unui acord de asociere încheiat între două sau mai multe entități publice, care cooperează pentru asigurarea activității de audit intern;</p>	<p>Consiliul Raional Sângerei Se propune de a modifica la articolul 3: Noțiunea de „manager al entității publice” care va avea următorul cuprins: „manager al entității publice - ordonator principal de credite al entității publice;” Modificarea dată este necesară din următoarele motive: Noțiunea de „manager al entității publice - conducător al celui mai înalt nivel ierarhic al entității publice” după cum prevede în prezent legea, este perfectă pentru administrația publică centrală, dar nu și pentru administrația publică locală de nivelul doi. Curtea de Apel Bălți prin Hotărârea nr.3a-295/17 din 16.02.2018 a constatat: p.24 Conform art. 1 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, președinte al raionului este autoritate publică executivă a consiliului raional. De aici reiese că, manager al autorității publice, privind deciderea efectuării</p>	<p>Nu se acceptă Cadru normativ în vigoare nu prevede noțiunea de „<i>ordonator principal de credite</i>”. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 definește noțiunea de „<i>autoritate/instituție bugetară</i> – entitate de drept public care, conform actelor de constituire, este finanțată de la bugetele componente ale bugetului public național”, în această noțiune încadrându-se atât autoritățile publice centrale cât și cele locale. De asemenea, Legea 229 din 23.09.2010 privind CFPI stabilește noțiunea de „entitate publică” care se referă atât la autoritățile publice centrale, cât și cele locale. Proiectul înaintat spre avizare propune modificarea Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, prin excluderea din competențele consiliilor</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>audit intern pe bază de contract – activitate externalizată de către o entitate publică către un furnizor de servicii specializate, pe bază contractuală, în scopul asigurării activității de audit intern;”</p> <p>5.3. noțiunea de „control intern”, sintagma „, incluzând auditul intern” se exclude;</p> <p>5.4. noțiunea de „control financiar public intern”, după sintagma „în sectorul public,” se adaugă sintagma „format din controlul intern managerial, auditul intern și armonizarea centralizată a acestora,”;</p> <p>5.5. noțiunea de „management financiar și control” se exclude;</p> <p>5.6. noțiunea de „management al riscurilor”, sintagma „de identificare, evaluare, gestionare, monitorizare și control” se substituie cu sintagma „de identificare, înregistrare, evaluare, control, monitorizare și raportare”;</p> <p>5.7. noțiunea de „mediu de control”, după sintagma „managerului entității publice” se adaugă sintagma „, managerilor operaționali și angajaților”;</p> <p>5.8. noțiunea de „mediu de control”, după cuvântul „intern” se adaugă cuvântul „managerial”;</p> <p>5.9. noțiunea de „misiune de audit intern”, cuvântul „ordin” se substituie cu sintagma „act administrativ”, iar cuvântul „evaluare” se substituie cu sintagma „asigurare și consiliere”;</p> <p>5.10. noțiunea de „răspundere managerială”, după cuvântul „publice” se adaugă sintagma „și managerii operaționali”;</p>	<p>auditului intern este Consiliul raional.</p> <p>p.27 Prin decizia Consiliului raional Sîngerei nr.2/17 din 26.04.2013 a fost instituit serviciu de audit intern, fapt care confirma că, managerul entității publice este Consiliul raional.</p> <p>Cancelaria de Stat Excluderea la pct. 5.1. din articolul 3 a sintagmei „management al riscului”, deoarece conform legislației obiectul auditului intern cuprinde toate sistemele, procesele și activitățile entității.</p> <p>Expunerea pct. 5.8. cu următorul cuprins: „5.8. La noțiunea de „misiune de audit intern” după cuvântul „evaluare” se completează cu sintagma „asigurare și consiliere”</p> <p>Ministerul Finanțelor, SAI - de completat cu noțiunile de „audit intern prin asociere” și „audit intern pe bază de contract”; - de revizuit noțiunea de „unitate auditată” din Lege, având în vedere modificarea noțiunii de „unitate de audit intern” prin „subdiviziune”.</p> <p>CNAS 1. La articolul 3 - al. 5.1. sintagma „operațiunile unei” de substituit cu „sistemele/procesele” și de revizuit noțiunea</p>	<p>locale și raionale a deciziei de efectuare a auditului intern.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de „audit intern” a fost revizuită în vederea alinierii la standardele internaționale de audit intern.</p> <p>Nu se acceptă Reieșind din definiția auditului intern, finalitatea activității de audit intern, fie că are ca scop oferire de asigurare sau consiliere, se obține anume prin metoda de evaluare. Evaluarea nu reprezintă în sine obiectivul auditului intern.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În dependență de forma de organizare a auditului intern, subiect al auditului intern poate fi atât o subdiviziune organizațională cât și o entitate (autoritate/instituție publică) supusă evaluării.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de „audit intern” a fost revizuită în vederea alinierii la standardele internaționale</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>5.11. noțiunea de „unitate auditată” sintagma „structurală sau proces” se substituie cu sintagma „entitate publică responsabilă de sistemul și/sau procesul”;</p>	<p>expusă, ținând cont de prevederile art.17 al Legii 229/23.09.2010;</p> <p>- de completat cu noțiunile „control intern managerial”, „corupție”, „audit intern prin asociere”, „audit intern pe bază de contract”, de revizuit noțiunea „unitate auditată”, având în vedere modificarea noțiunii „unitate de audit intern” prin „subdiviziune”.</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Considerăm util că la art.3 noțiunea de „audit intern”, după cuvântul „valuează” de adăugat sintagma „controlul intern”</p> <p>CNA 1. La articolul 3 - se atenționează asupra unei reglementări lacunare. Noțiunea de „entitate publică”, așa cum este definită de art.3 din Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern („entitate publică - autoritate a administrației publice centrale sau locale, instituție</p>	<p>de audit intern.</p> <p>Se acceptă parțial Noțiunea de „control intern managerial” este inclusă în textul prezentului proiect prin substituirea noțiunii curente de „management financiar și control. Noțiunea de „corupție” nu este utilizată într-un sens specific sau diferit față de cel din actele legislative speciale. „Audit intern prin asociere” și „audit intern pe bază de contract” au fost incluse în proiect.. Noțiunea „unitate auditată” nu poate fi substituită cu „subdiviziune auditată” deoarece, în funcție de forma de organizare a auditului intern, subiect al auditului intern poate fi atât o subdiviziune organizațională cât și o entitate publică, adică autoritate / instituție publică supusă evaluării.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de „audit intern” a fost revizuită în vederea alinierii la standardele internaționale de audit intern.</p> <p>Nu se acceptă Modificarea noțiunii de „entitate publică” conform recomandării CNA ar condiționa extinderea ariei de aplicabilitate a Legii către sectorul corporativ. Concomitent, menționăm că conform Legii integrității noțiunea de „entitate publică” este utilizată doar în sensul</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>publică sau autoritate/instituție autonomă care gestionează mijloace ale bugetului public național;") este diferită de noțiunea „entității publice”, dată de art.3 al Legii integrității nr.82/2017: „entitate publică - persoană juridică cu statut de:a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate publică centrală de specialitate, autoritate publică locală, precum și de structură organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare;c) Curte Constituțională, instanță de judecată, procuratură;d) întreprindere de stat sau municipală, societate pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni;”. Datorită acestei neconcordanțe, art.2 din Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern, care reglementează domeniul de aplicare al legii este interpretat restrictiv, excluzându-se o serie de entități care utilizează/administrează fonduri publice și/sau patrimoniu public, cum ar fi întreprinderile de stat sau municipale și societățile pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni. Un exemplu în acest sens sunt întreprinderile de stat ce primesc mijloace financiare de la bugetul public național, specificate în Anexa nr.6 din Legea bugetului de stat pentru anul 2018, nr.289/2017. Proiectul nu propune o nouă definiție pentru noțiunea de „entitate publică”, ceea ce generează o serie de deficiențe pe segmentul de prevenire a corupției în cadrul entităților publice, în cadrul cărora sunt gestionate mijloace financiare publice sau provenite de la bugetul de stat. În lipsa</p>	legii nominalizate

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>unor mecanisme/standarde naționale de control intern aplicabile acestor subiecți este prejudiciat însăși procesul de implementare a Sistemului de Control Intern în cadrul întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat, sistem instituit prin art.13 și art.41 din Legea contabilității, nr.113/2007; precum și prin art.18 din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017. Caracterul lacunar al prevederii actuale îngreunează activitatea de control și verificare a integrității activelor, în scopul prevenirii și descoperirii situațiilor de fraudă în ceea ce privește raportarea financiară, precum și deturnării de active.</p> <p>Recomandări: Elaborarea unei noțiuni pentru „entitatea publică”, în corespundere cu art.3 al Legii integrității nr.82/2017.</p> <p>2. Definiția propusă pentru „auditul intern pe bază de contract” este formulată ambiguu și de aceea va genera o interpretare ambiguă, precum și o aplicare defectuoasă. Din conținutul normei reiese că entitatea publică desfășoară o anumită activitate în favoarea (către) un furnizor de servicii specializate (de audit), ceea ce este non-sens. Pentru definirea auditului intern pe bază de contract, autorul poate să se inspire inclusiv de la prevederile Legii nr.61/2007 privind activitatea de audit, care definește auditul ca „<i>examinare independentă a rapoartelor financiare anuale, a rapoartelor financiare anuale consolidate și a altor informații, aferente acestora, ale entității auditate pentru exprimarea unei opinii profesionale a auditorului asupra corespunderii lor, sub toate</i></p>	<p>Se acceptă parțial Definiția a fost reformulată, după cum urmează: <i>audit intern pe bază de contract - angajare în bază contractuală a unei persoane juridice sau fizice specializate (furnizor) în vederea desfășurării de către aceasta a activității de audit intern, care în mod obișnuit ar fi desfășurată de către entitatea publică (beneficiar).</i> Totodată, menționăm că obligațiile părților vor fi detaliate în cadrul normativ secundar.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>aspectele semnificative, cerințelor stabilite față de aceste rapoarte;". În afară de incoerență, norma propusă (noțiunea) are un caracter lacunar accentuat și nu stabilește expres că furnizorul de servicii specializate (sau prestatorul) va realiza auditul intern al autorității/entității publice (beneficiarului), primul fiind obligat la păstrarea secretului informațiilor dobândite, iar al doilea fiind obligat să ofere acces la tipul de informații solicitat și permis de lege etc.</p> <p>Recomandări: Elaborarea unei noțiuni coerente pentru „auditul intern pe bază de contract”, inclusiv prin prisma analizei prezentate și a cadrului normativ existent.</p>	
<p>10. La articolul 10:</p> <p>10.1. alineatul (1), după cuvântul „obiective” se adaugă sintagma „, acțiuni”;</p> <p>10.2. alineatul (1), după sintagma „activitatea entității publice” se adaugă sintagma „și subdiviziunilor organizaționale”;</p> <p>10.3. alineatul (1), sintagma „realizarea acestora” se substituie cu sintagma „monitorizarea, realizarea și raportarea acestora”;</p> <p>10.4. alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc o strategie de management al riscurilor în baza căreia identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor și elaborează măsuri de diminuare a probabilității riscurilor și/sau a impactului acestora.”</p>	<p>Ana Scorpan, auditor intern</p> <p>La pct.10.4. aliniatul 2 propus în proiectul Legii <i>”Managerul entității și managerii operaționali stabilesc o strategie de management al riscurilor...”</i>, consider că cuvântul ”strategie”, din textul propus, va duce în eroare managerii, care nu vor cunoaște ce urmează să întreprindă, deoarece noțiunea de strategie – presupune un document de planificare. De aici rezultă că managerul entității publice și managerii operaționali urmează să elaboreze propria strategie, adică propriul act intern de management al riscurilor. Dacă anume asta s-a avut în vedere, consider că, ar trebui să fie specificat, ce trebuie să conțină strategia de management al riscurilor.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La punctul 10, în partea ce ține de modificarea art. 10 alin. (1), pct. 10.1, 10.2 și 10.3 se vor comasa după cum urmează: „alineatul (1) va avea următorul cuprins :</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Modul de stabilire de către managerii entității și managerii operaționali a strategiei de management al riscurilor va fi reflectat în Ghidul privind implementarea managementului riscurilor</p> <p>Se accepta</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>(1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective, acțiuni și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice și subdiviziunilor organizaționale, fiind responsabili de monitorizarea, realizarea și raportarea acestora.”</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării La art. 10 (2) considerăm relevant de prevăzut expres liniile sau nivelurile și frecvența de raportare referitor la managementul riscurilor.</p> <p>Cancelaria de Stat Excluderea pct.10.2., deoarece subdiviziunile organizaționale sunt parte componentă a entității</p> <p>Primăria Chișinău Pct. 11.2 din proiect se propune a fi exclusă sintagma „și elaborează măsuri de diminuare a probabilității riscurilor și/sau a impactului acestora.”, dat fiind faptul că managerul entității publice poate decide, în funcție de strategia aplicată, și alte reacții la riscurile identificate.</p> <p>Centrul de Implementare a Reformelor În condițiile în care conform prezentului proiect de lege se propune organizarea auditului intern prin asociere sau pe bază de contract, este necesar definirea noțiunilor respective la art. 3 din Legea nr.229/2010.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Aspectele detaliate referitor la managementul riscurilor vor fi cuprinse în cadrul secundar de reglementare și Ghidul privind implementarea managementului riscurilor.</p> <p><i>Nu se acceptă</i> Excluderea punctului respectiv poate avea ca rezultat neasigurarea unei planificări corespunzătoare la nivel de subdiviziune structurală, la moment această obligație nefiind prevăzută de cadrul de reglementare.</p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>11. La articolul 11:</p> <p>11.1. alineatul (1) se completează la sfârșit cu sintagma „pentru a aborda riscurile și a asigura atingerea obiectivelor stabilite”;</p> <p>11.2. alineatul (2) se completează la sfârșit cu următoarea propoziție: „Activitățile de control realizate prin intermediul sistemelor informaționale sunt parte integrantă a controlului intern managerial al entității.”;</p> <p>11.3. alineatul (3), litera a), sintagma „(preventive)” se exclude;</p> <p>11.4. alineatul (3), litera a), sintagma „proceduri de control intern” se substituie prin sintagma „activități de control”;</p> <p>11.5. alineatul (3), litera b) se exclude;</p> <p>11.6. alineatul (3), litera c), sintagma „(ulterioare)” se exclude;</p> <p>11.7. alineatul (3), litera c) se completează la sfârșit cu sintagma „ , pentru detectarea ulterioară a erorilor, neregularităților, precum și a activităților ineficiente sau necorespunzătoare”;</p>	<p>CNAS La articolul 11 - al.11.5 considerăm inoportună excluderea „controalelor curente”, dat fiind faptul că acestea au menirea să excludă erori și iregularități la etapa derulării proceselor.</p> <p>Cancelaria de Stat Substituirea la pct.11.1. a sintagmei „a aborda” cu sintagma „a gestiona”.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne La punctul 11.7 alin. (3) lit. c) se propune substituirea cuvântului „detectarea” cu unul din cuvintele „identificarea”, „constatarea” sau „depistarea”.</p> <p>CNA La articolul 11: 11.5. alineatul (3), litera b) se exclude; Se constată reglementări care generează o lacună în Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern. Propunerea proiectului este de a exclude „controlul curent” din „arsenalul” activităților/instrumentelor de control realizate de către subdiviziunile de control intern. Așa cum o stabilește chiar norma de la art.11 alin.(3) lit.b): „controalele curente se organizează în timpul unei operațiuni, pentru detectarea și excluderea erorilor sau neregularităților”. În cadrul tabelului de</p>	<p>Nu se acceptă Nu se constată o diferență clară între controalele curente și controalele ex-ante. Suplimentar, și controalele curente și controalele ex-ante sunt aplicate până la obținerea rezultatului sau produsului.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de „a aborda” este mai îngustă decât cea de „a gestiona”, având în vedere anume faptul că controalele abordează riscurile, dar nu este cert rezultatul, riscul rezidual nefiind redus complet.</p> <p>Nu se acceptă Noțiunea de „controale de detectare” este aliniată la accepțiunea și practica internațională.</p> <p>Se acceptă Reglementarea a fost exclusă</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>divergențe, obiecția respectivă a fost făcută și de CNAS, iar autorul a motivat că „nu se constată o diferență clară între controalele curente și controalele ex-ante”. Nu suntem de acord cu o asemenea argumentare. Art.11 alin.(3) lit.a) din Legea nr.229/2010 privind controlul financiar public intern reglementează controalele ex-ante (preventive), ca controale „care se organizează până la realizarea unei operațiuni, prin proceduri de control intern, pentru prevenirea erorilor, neregularităților, precum și a activităților ineficiente sau necorespunzătoare”. La modul direct, în cadrul unui control ex-ante se verifică legalitatea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, de bunuri, servicii sau lucrări, contractelor de achiziții publice declarate secrete (în condițiile legii), și altor tipuri de contracte care nu intră sub incidența Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice. De asemenea, controlului ex-ante este supusă intenția de modificare a categoriilor de contracte enumerate mai sus. În cadrul unui control ex-ante se verifică conformitatea cu dispozițiile legale aplicabile în funcție de încadrarea situațiilor constatate, pe când controlul curent urmărește scopul excluderii unor erori sau nereguli de execuție la etapa de derulare a proceselor. Mai mult decât atât, în cadrul Trezoreriei de Stat există un sistem adecvat de control financiar ex-ante integral centralizat pentru toate plățile efectuate de entitățile publice. Urmare a excluderii controlului curent se exclude controlul proceselor desfășurate de către autoritatea publică sau în cadrul autorității publice, precum și a rezultatelor la etapele intermediare. Aceasta majorează riscurile ce țin de ineficiența reglementărilor referitoare la</p>	

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>supravegherea și controlul activității entităților publice în domeniile vulnerabile (expuse riscurilor de corupție).</p> <p>Recomandări: Excluderea reglementării.</p>	
<p>12. La articolul 12:</p> <p>12.1. La titlul articolului 12 cuvântul „Informarea” se substituie prin cuvântul „Informația”;</p> <p>12.2. alineatul (1), sintagma „necesare îndeplinirii atribuțiilor” se substituie cu sintagma „credibile, accesibile și complete”;</p> <p>12.3. alineatul (1), sintagma „destinatarii informațiilor” se substituie cu sintagma „destinatarii acestora”;</p> <p>12.4. alineatul (1) se completează la sfârșit cu sintagma „ , oferă angajaților acces necesar îndeplinirii atribuțiilor și organizează un sistem adecvat de înregistrare a datelor”;</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La punctul 12, în partea ce ține de modificarea art. 12 alin. (1), punctului 12.2, 12.3 și 12.4 se vor comasa, după cum urmează:</p> <p>„alineatul (1) va avea următorul cuprins: (1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc principalele surse de informații credibile, accesibile și complete, precum și cantitatea, calitatea, periodicitatea și destinatarii acestora, oferă angajaților acces necesar îndeplinirii atribuțiilor și organizează un sistem adecvat de înregistrare a datelor.”</p>	<i>Se acceptă</i>
<p>13. La articolul 13, alineatul (1), sintagma „ , precum și în vederea realizării activităților necesare pentru înregistrarea și corectarea neregularităților constatate” se exclude;</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI</p> <p>- alineatul (1) - sintagma „Managerul entității publice” se completează cu „și managerii operaționali”, întru asigurarea concordanței prevederilor art.12 din Lege.</p> <p>CNAS</p> <p>La articolul 13</p> <p>- al. (1) sintagma „Managerul entității publice” se completează cu „și managerii operaționali”, întru asigurarea concordanței prevederilor art.12.</p> <p>Cancelaria de Stat</p> <p>Excluderea pct.13, deoarece neregularitățile</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Nu se acceptă</i> Înregistrarea și corectarea neregularităților</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	constatate trebuie eliminate reieșind din faptul că responsabilitatea managerială rezidă în răspunderea pentru realizarea obiectivului general prin economicitate, eficacitate și eficiență a activităților în conformitate cu cadrul normativ.	reprezintă una din finalitățile firești ale procesului de monitorizare și evaluare, fapt care nu necesită a fi neapărat specificat în textul legii. Scopul de bază urmărit în cadrul monitorizării continue și evaluării MFC este actualizarea oportună a sistemului și garantarea calității activităților de control realizate.
<p>14. La articolul 14:</p> <p>14.1. la titlul articolului 14, sintagma „Modalități de organizare a” se substituie cu cuvântul „Organizarea”;</p> <p>14.2. se completează la început cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>(¹) Managerul entității publice desemnează subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entității.”;</p> <p>14.3. alineatul (3), litera b), sintagma „și realizării performanțelor planificate” se exclude;</p> <p>14.4. alineatul (3), litera c), cuvântul „administrarea” se substituie cu cuvântul „monitorizarea”;</p> <p>14.5. alineatul (3), litera e), după cuvântul „corespunzătoare” se adaugă sintagma „în scopul”;</p> <p>14.6. alineatul (3), litera e), sintagma „și realizării performanțelor” se exclude;</p> <p>16.7. alineatul (3), litera f) va avea următorul cuprins: „f) delegarea împuternicirilor și</p>	<p>Ana Scorpan, auditor intern</p> <p>La pct.14.8. aliniatul 3, litera g), propun ca după sintagma ”documentarea proceselor de bază”, să se adauge următorul conținut ”... a subdiviziunilor din cadrul entității publice, cu elaborarea procedurilor de lucru”. Acest lucru va exclude posibilitatea interpretării de către entitățile publice ”care procese sunt de bază: la nivel de instituție ori la nivel de subdiviziune”?</p> <p>Primăria Chișinău</p> <p>Pct. 14 se propune a fi completat cu un nou subpunct după 14.2 în următoarea redacție „aliniatul (1²) Subdiviziunea de audit intern și personalul acesteia nu pot fi desemnați în calitate de responsabili de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entității”. Completarea este necesară în scopul asigurării obiectivității în procesul de evaluare de către auditorii interni a modului de organizare și funcționare în cadrul entității a controlului intern managerial.</p> <p>Cancelaria de Stat</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art.14 din Legea privind CFPI nr. 229 din 23.09.2010 reglementează aspectele generale de organizare a sistemului de MFC. O descriere mai largă a documentării proceselor este prezentată în SNCI 11 „Documentarea proceselor” și Ghidul metodologic privind identificarea și descrierea proceselor.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>A fost revizuit art.27 „Restricții” din Legea privind CFPI nr. 229 din 23.09.2010, prin completarea restricțiilor cu privire la implicarea auditului intern în realizarea sarcinilor operaționale ale entității publice, precum și alte activități care pot constitui obiect al auditului intern.</p> <p>Nu se acceptă</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>responsabilităților fără a scuti persoana care delegea de răspundere;”;</p> <p>14.8. alineatul (3), litera g) va avea următorul cuprins: „g) documentarea proceselor de bază și elaborarea procedurilor de lucru;”;</p> <p>14.9. alineatul (3), litera j) se exclude;</p> <p>14.10. alineatul (3), litera k) va avea următorul cuprins: „k) implementarea procedurilor adecvate de prevenire și detectare a fraudei și corupției”;</p> <p>14.11. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut: „(4) Managerul entității publice asigură coordonarea și monitorizarea modului de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate.”</p>	<p>1. Expunerea pct.14.4. cu următorul cuprins: „14.4. la aliniatul (3) litera c) după cuvântul „administrare” se completează cu cuvântul „monitorizare”.</p> <p>2. Excluderea pct.14.9. în scopul asigurării integrității activității entității.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne În scopul evitării interpretării ambigui se propune reformularea conținutului punctului 16.7 lit. f).</p>	<p>Noțiunea de „administrare” este mai largă decât noțiunea de „monitorizare”, cuvânt care este potrivit contextului atât din punct de vedere cronologic (dispus în ordinea succesiunii desfășurării etapelor procesului) cât și ca conținut și relevanță.</p> <p>Nu se acceptă În redacția propusă a modificărilor art.14 din Legea privind CFPI nr. 229 din 23.09.2010, lit. k) din propunere va cuprinde și prevederile lit. j).</p> <p>Se acceptă</p>
<p>16. La articolul 17:</p> <p>16.1. alineatul (1), sintagma „asigurarea obiectivă” se substituie cu sintagma „furnizarea asigurării obiective”;</p> <p>16.2. alineatul (2), după sintagma „cuprinde toate” se adaugă sintagma „sistemele;”;</p> <p>16.3. alineatul (2), sintagma „operaționale ale” se exclude;</p> <p>16.4. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut: „(3) Auditul intern asigură evaluarea cel puțin o dată la trei ani a proceselor cu risc sporit din următoarele sisteme: a) financiar - contabil; b) achiziții publice;</p>	<p>Cancelaria de Stat Excluderea pct.16.1. deoarece asigurarea nu poate fi furnizată.</p> <p>Ana Scorpan, auditor intern La pct. 16.4. aliniatul 3 în locul sintagmei ”Auditul intern”, să fie înlocuit cu sintagma ”Subdiviziunea audit intern din cadrul entităților publice...” Dat fiind faptul că, în contextul actualului proiect de lege, se propune auditul intern prin asociere, ceea ce presupune că auditul intern nu va fi o subdiviziune din cadrul entității publice. Sau dacă, s-a avut în vedere că inclusiv entitățile, care nu au create subdiviziuni de audit intern, să</p>	<p>Nu se acceptă Scopul auditului intern a fost reformulat în vederea alinierii la standardele internaționale de audit intern.</p> <p>Nu se acceptă Ținând cont că prin proiectul actului legislativ formele de organizare a auditului intern se diversifică, evaluarea proceselor va fi efectuată atât prin intermediul subdiviziunilor de audit intern instituite în entitățile publice cât și prin contractare de servicii sau structuri asociative.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>c) administrare a activelor; d) juridic; e) tehnologii informaționale.”;</p>	<p>asigure efectuarea odată la cel puțin trei ani evaluarea sistemelor menționate la acest punct, atunci să se specifice expres ca: ”Entitățile publice care nu au create subdiviziuni de audit intern, să asigure efectuarea auditului intern, cel puțin o dată la trei ani a sistemelor: financiar-contabil, achiziții publice, administrarea activelor, juridic, tehnologii informaționale”.</p> <p>CNAS La articolul 17 - urmare excluderii cuvântului „operaționale” din al.16.3. este oportun de a aduce în concordanță și prevederile la art.11 al.(1), (3). - al.16.4. cuvântul „sisteme” de substituit cu „proces de suport din următoarele domenii”, deoarece sistemele au altă clasificare.</p> <p>Primăria Chișinău Pct. 16.4 litera d) și e) se propune a fi excluse având în vedere că majoritatea subdiviziunilor de audit intern nu dispun de personal specializat în evaluarea sistemului juridic și cel al tehnologiilor informaționale, iar atragerea în activitatea de audit a unor experți calificați ar presupune costuri adiționale pentru autoritatea publică centrală sau locală.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă parțial</i> Tendința de automatizare a proceselor și, în special, a activităților de control care se remarcă în ultima perioadă, impune necesitatea unei evaluări / auditări a domeniului tehnologiilor informaționale. Adițional, cerințele față de competența / cunoștințele auditorii interni despre riscurile și controalele cheie aferente tehnologiilor informaționale și despre tehnicile de audit disponibile bazate pe tehnologii sunt stabilite de SNAI 1210.A3.</p>
<p>17. La articolul 19: 17.1. alineatul (1), sintagma „organ central de specialitate al administrației publice sau</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI pct. 17.6. - de utilizat o singură noțiune „managerul subdiviziunii de audit intern” sau „conducătorul</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>autoritate a administrației publice locale de nivelul doi” se substituie cu sintagma „minister, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, autoritate a administrației publice locale de nivelul doi, conform prevederilor alin.(11), lit. a)”;</p> <p>17.2. după aliniatul (1), se completează cu un alineat nou cu următorul conținut: „(1¹) În scopul evaluării sistemului de control intern managerial, entitatea publică organizează auditul intern prin următoarele forme: a) subdiviziune de audit intern instituită în structura organizațională a entității publice; b) subdiviziune de audit intern din cadrul entității publice ierarhic superioare; c) audit intern prin asociere; d) audit intern pe bază de contract.”</p> <p>17.3. aliniatul (2), sintagma „alin.(4), (5) și (6)” se substituie cu sintagma „prezentului articol și în condițiile stabilite de Guvern”;</p> <p>17.4. alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Guvernul decide privind instituirea unei subdiviziuni de audit intern în structura organizațională a ministerelor, a altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și a structurilor organizaționale din sfera lor de competență.”</p> <p>17.5. alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Subdiviziunea de audit intern este creată din cel puțin trei unități de personal și este dimensionată în baza volumului de activitate astfel încât să asigure auditarea sistematică a</p>	<p>subdiviziunii de audit intern” întru aducerea acestuia în concordanță cu prevederile art. 22 și art. 27 din Lege;</p> <p>Ana Scorpan, auditor intern</p> <p>1. La pct.17.2. care se propune pentru a fi completat cu conținutul specificat, consider că ar fi de dorit ca, în art.3 al Legii nr.229, care este la moment în vigoare, să se dea definiția de audit intern prin asociere, pentru ca managerii entităților publice să cunoască ce reprezintă această formă de organizare a auditului intern.</p> <p>De asemenea la pct.17.2 (1) litera d) consider că, ar trebui de exclus posibilitatea de organizare a auditului intern prin contract, în caz contrar aceasta va duce la favorizarea companiilor private și dezvoltarea instituțiilor de acest gen în Republica Moldova, în schimb ce o subdiviziune de audit intern creată în entitatea publică, care cel mai bine cunoaște procesele de funcționare din cadrul entității, va aduce pus valoare mai mare în comparație auditul efectuat pe bază de contract.</p> <p>2. La pct.17.4. conținutul care se propune ”Guvernul decide instituirea unei subdiviziuni...”, consider că nu Guvernul trebuie să decidă instituirea unei subdiviziuni de audit intern în cadrul unui minister sau alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului, ci să rămână această responsabilitate la nivel de manager de entitate publică, deoarece această poate duce că Guvernul, va favoriza unele ministere prin decizia de a crea subdiviziuni de audit intern, iar altele le-ar discrimina.</p> <p>Însă, dacă managerul entității publice ar avea</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Definiția „Audit intern prin asociere” și „audit intern pe bază de contract” au fost incluse în proiect. Scopul diversificării formelor de audit intern este de a crea condiții pentru organizarea auditului intern de către autoritățile/instituțiile publice, în special, la nivel local, unde piața muncii nu oferă cadre calificate în domeniu, iar atractivitatea funcției de auditor intern este redusă din cauza cerințelor înalte de calificare și complexitatea sarcinilor în raport cu nivelul de remunerare stabilit.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea este propusă în temeiul art.7, lit. b) din Legea cu privire la Guvern nr.136 din 07.07.2017 care prevede împuternicirea Guvernului de a stabili structura și efectivul-limită ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și ale structurilor organizaționale din sfera lor de competență.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>întregului obiect al activității entității publice.”</p> <p>17.6. alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Managerul subdiviziunii de audit intern deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”;</p> <p>17.7. alineatul (7), sintagma „ale autorităților administrației publice centrale și locale” se exclude;</p> <p>17.8. se completează la sfârșit cu un alineat nou cu următorul conținut: „(7¹) Entitatea publică este în drept să beneficieze de audit intern pe bază de contract. În acest caz, auditul intern este prestat de cel puțin o persoană, care deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”</p>	<p>posibilitatea de a decide asupra creării subdiviziunii de audit intern, acesta din urmă, în situația în care ar ajunge la concluzia că, subdiviziunea de audit intern nu aduce valoare adăugată în cadrul entității, managerul va avea posibilitatea de a lichida această subdiviziune și de a organiza o altă formă de audit în cadrul entității.</p> <p>3. La pct.17.8. se propune după sintagma ”... certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern”, să se adauge cuvântul ”public”, deoarece la moment Ministerul Finanțelor eliberează certificate auditorilor interni din sectorul public.</p> <p>CNAS La articolul 19 - al. 17.3. sintagma „prezentului articol” se substituie prin „alineatului (1¹)”;</p> <p>- al. 17.6. de utilizat o singură noțiune „managerul subdiviziunii de audit intern” sau „conducătorul subdiviziunii de audit intern” (art. 22, art. 27).</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne La punctul 17.4 din proiect, propunem următorul conținut: „Guvernul, la solicitarea ministerelor, altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului, decide asupra instituirii subdiviziunilor de audit intern în structura organizațională a</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Nu se acceptă</i> Modificare propusă face referință nu doar la formele de organizare a auditului intern stabilite în alin. (1¹), dar și la condițiile de organizare și desfășurare a auditului intern, reglementate în celelalte alineate ale art.19 din Legea privind CFPI nr. 229 din 23.09.2010.</p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Nu se acceptă</i> Modificarea este propusă în temeiul art.7, lit. b) din Legea cu privire la Guvern nr.136 din 07.07.2017, care prevede împuternicirea Guvernului de a stabili structura și efectivul-limită ale ministerelor, ale altor autorități</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>acestora.”</p> <p>Cancelaria de Stat - Substituirea la pct.17.3. a cuvântului „Guvern” cu sintagma „Ministrul Finanțelor”, deoarece ministrul este responsabil de elaborarea și monitorizarea politicii în domeniul controlului public intern.</p> <p>- Reexaminarea pct.17.5. și 17.8. prin prisma stabilirii numărului de auditori în dependență de dimensiunea și nivelul de complexitate al activității entității.</p> <p>CNAM Prevederile expuse la pct.17.6 din proiect dezavantajează candidații care au experiență vastă în diverse domenii (economie, contabilitate, jurisprudență, etc.), cunosc partea teoretică în</p>	<p>administrative centrale subordonate Guvernului și ale structurilor organizaționale din sfera lor de competență.</p> <p>Nu se acceptă Modificarea este propusă în temeiul art.5, lit. b) din Legea cu privire la Guvern nr.136 din 07.07.2017 care prevede funcția Guvernului de reglementare, prin care se asigură elaborarea și aprobarea cadrului normativ și instituțional necesar realizării programului de activitate al Guvernului și organizării executării legilor. Suplimentar, Guvernul este autoritatea care va decide privind crearea subdiviziunilor de audit intern în entitățile din sfera sa de competență.</p> <p>Nu se acceptă Dimensiunea și nivelul de complexitate al activității entității nu sunt criterii suficient de clare și specifice, precum și sunt dificil de cuantificat în vederea stabilirii numărului de auditori interni în cadrul entității. La necesitate, Guvernul va aproba reglementări privind stabilirea unor cerințe suplimentare de creare a subdiviziunilor de audit intern.</p> <p>Se acceptă parțial Programul de dezvoltare a CFPI pentru anii 2018-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.124 din 02.02.2018,</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>domeniul de audit intern și doresc să participe la ocuparea funcției de conducător al subdiviziunii de audit intern. Lipsa certificatului nu denotă lipsa abilităților și competențelor.</p> <p>Astfel, în condițiile prevederilor respective sunt avantajate doar persoanele care participă la examenul de calificare a auditorilor interni (conform Regulamentului privind certificarea auditorilor interni din sectorul public, aprobat prin Ordinul MF nr.200 din 29.08.2012) și care, pe lângă faptul că cunosc partea teoretică, pot confirma realizarea sau participarea la cel puțin 2 misiuni de audit intern în conformitate cu Standardele Naționale de Audit Intern (prin scrisoare emisă de către conducătorul entității), precum și pot prezenta desfășurarea practică a unei misiuni de audit intern. De regulă, acestea sunt doar persoane din cadrul entităților publice care dețin funcții de auditor intern.</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării La art. 19 (1¹) lit. d) considerăm necesar pentru evitarea unor interpretări de menționat ce fel de contract (de prestări servicii, civil, de muncă).</p>	<p>prevede pentru anul 2018 acțiuni de revizuire și punere în aplicare a sistemului de instruire și dezvoltare profesională continuă a auditorilor interni, precum și perfecționarea actualului sistem de certificare profesională a auditorilor interni din sectorul public.</p> <p>La moment, se constată o lacună a cadrului normativ privind cerințele minime față de funcțiile de conducere a subdiviziunilor de audit intern, pentru ocuparea cărora nu este obligatorie deținerea unui certificat de calificare profesională în domeniu. Situația respectivă poate afecta calitatea activității de audit intern, deoarece competențele profesionale ale persoanei angajate / promovate în funcție de conducător al subdiviziunii de audit intern trebuie să fie net superioare față de cele ale unui auditor intern (superior sau principal) din subordine, pentru a se asigura o planificare, supervizare și raportare calitativă a activității de audit intern, corespunzătoare standardelor și bunelor practici în domeniu.</p> <p>Se acceptă parțial Art. 19 (1¹) stabilește o listă exhaustivă a formelor de organizare a auditului intern. Reglementarea detaliată a conținutului, modul de organizare și desfășurare a acestor tipuri de audit intern va fi oferită în cadrul normativ secundar.</p>

<i>Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare</i>	<i>Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)</i>
1	2	3
	<p>Primăria Mun. Bălți Atragem atenție că modificarea alin.(6) art.19 al Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010, poate provoca dispariția subdiviziunilor de audit intern în entitățile publice din periferia țării. La moment lipsa cadrelor pregătite și achitarea necorespunzătoare specialiștilor nu poate să permită ca în entitatea publică să fie managerul subdiviziunii de audit intern, cu certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern. Înțelegem că această propunere legislativă rezonabilă, dar reieșind din realitate nu este aplicabilă. Totodată pentru specialiștii cu certificatele respective să fie mai atractiv contractarea lor pentru efectuarea anumitei misiuni, dar în entitățile publice, subdiviziunile de audit intern permanente sunt strict necesare, există riscul ca ele să dispară.</p> <p>Centrul de Implementare a Reformelor La pct. 17 din proiect ce vizează <i>modificările și completările art.19 din Legea nr.229/2010 privind</i></p>	<p>Nu se acceptă La moment, se constată o lacună a cadrului normativ privind cerințele minime față de funcțiile de conducere a subdiviziunilor de audit intern, pentru ocuparea cărora nu este obligatorie deținerea unui certificat de calificare profesională în domeniu. Situația respectivă poate afecta calitatea activității de audit intern, deoarece competențele profesionale ale persoanei angajate / promovate în funcție de conducător al subdiviziunii de audit intern trebuie să fie net superioare față de cele ale unui auditor intern (superior sau principal) din subordine, pentru a se asigura o planificare, supervizare și raportare calitativă a activității de audit intern, corespunzătoare standardelor și bunelor practici în domeniu. Concomitent, pct.17.2 al proiectul stabilește noi forme de organizare a auditului intern, cum ar fi prin asociere sau contractare. Astfel, sunt create pre-condiții pentru organizarea auditului intern de către autoritățile/instituțiile publice, în special, la nivel local, unde piața muncii nu oferă cadre calificate în domeniu, iar atractivitatea funcției de auditor intern este redusă din cauza cerințelor înalte de calificare și complexitatea sarcinilor în raport cu nivelul de remunerare stabilit.</p> <p>Se acceptă</p>

<i>Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare</i>	<i>Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)</i>
1	2	3
	<p><i>controlul financiar public intern</i>, sugerăm expunerea aliniatelor (1), (1¹), (2) și (7) în următoarea redacție:</p> <p>„(1) În scopul evaluării sistemului de control intern managerial, entitatea publică organizează auditul intern prin următoarele forme:</p> <p>a) audit intern efectuat de subdiviziunea instituită în structura entității publice;</p> <p>b) audit intern prin asociere;</p> <p>c) audit intern pe bază de contract”;</p> <p>„(1¹) Subdiviziunea de audit intern se instituie în mod obligatoriu în structura ministerelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și a autorităților administrației publice locale de nivelul doi.”;</p> <p>„(2) În cadrul entităților publice subordonate Guvernului care nu cad sub incidența alin.(1¹) pot fi instituite subdiviziuni de audit intern la decizia Guvernului, dacă normele speciale nu prevăd altfel. Entitățile publice autonome față de Guvern au dreptul să instituie subdiviziune de audit intern în conformitate cu normelor legale care reglementează activitatea entităților respective.”;</p> <p>„(7) Subdiviziunile de audit intern din cadrul entităților publice ierarhic superioare au dreptul să efectueze auditul intern în entitățile publice subordonate.”;</p> <p>Totodată, aliniatul (3) din art.19 sugerăm să fie exclus, iar sintagma „Managerul subdiviziunii de audit intern” se propune să fie substituită cu sintagma „Conducătorul subdiviziunii de audit intern” .</p>	
<p>18. La articolul 20: 18.1. titlul articolului, după cuvântul „Tipurile”</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI - pct. 18.2., litera b) - de completat cu sintagma „cu</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>se completează cu cuvântul „misiunilor”;</p> <p>18.2. articolul se expune în următoarea redacție:</p> <p>„În cadrul activității de audit intern se desfășoară următoarele tipuri de misiuni de audit:</p> <p>a) misiuni de asigurare, care implică o evaluare obiectivă a probelor de către auditorul intern pentru a formula opinii și concluzii cu privire la entitate, un sistem, o activitate sau un proces.</p> <p>b) misiuni de consiliere, care au un caracter de consultare și se desfășoară la solicitarea expresă a beneficiarului misiunii</p>	<p>acceptul conducătorului entității”;</p> <p>CNAS</p> <p>- al. 18.2. lit. a) de revizuit conținutul sintagmei „o evaluare obiectivă a probelor”, deoarece auditul evaluează sisteme, procese, activități;</p> <p>- al. 18.2. lit. b) de revizuit sintagma „la solicitarea expresă”, având în vedere că misiunile de consiliere pot fi și planificate.</p> <p>Primăria Chișinău</p> <p>Pct. 18.2 este necesar de modificat prin completarea textului indicat la litera b) după cuvântul „desfășoară” cu sintagma „cu acordul scris al managerului entității publice”. Modificarea este necesară pentru a evita situații de imixtiune a părților terțe în activitatea de planificare și desfășurare a misiunilor de audit intern.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p>
<p>20. La articolul 22:</p> <p>20.1. alineatul (1), litera c) va avea următorul cuprins: „c) să elaboreze proceduri pentru desfășurarea activității de audit intern.”;</p> <p>20.2. alineatul (2), litera a) se completează la sfârșit cu sintagma „și programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;</p> <p>20.3 alineatul (2), litera i), sintagma „și managerul unității auditate în cazul descoperirii” se substituie cu sintagma „sau, după caz, organele cu funcție de investigare privind descoperirea”;</p> <p>20.4. alineatul (2), litera f) și litera j) se exclud;</p> <p>20.5. alineatul (2), litera k), sintagma</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI</p> <p>pct. 20.1., alineatul (1), lit. c) - de completat cu sintagma “în caz de necesitate”.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La punctul 20.3 alin. (2) lit. i) și punctul 23.2 lit. h) se propune substituirea textului „organele cu funcție de investigare” cu textul „organele de drept competente”.</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</p> <p>La art. 22 (2) lit. i) considerăm oportun după cuvântul “fraude” de adăugat sintagma „și manifestări coruptibile”</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>„instrucțiunile proprii de aplicare a Normelor metodologice de audit intern în sectorul public” se substituie cu sintagma „copia Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, copia procedurilor pentru desfășurarea activității de audit intern”;</p> <p>20.6. alineatul (2), litera l) va avea următorul cuprins:</p> <p>„l) să informeze managerul entității publice și, după caz, Ministerul Finanțelor cu privire la prejudiciile aduse independenței sau obiectivității activității de audit intern.”;</p>		
<p>21. La articolul 23 alineatul (2) litera e) se expune în următoarea redacție:</p> <p>a) să informeze în scris conducătorul ierarhic, managerul entității publice sau, după caz, organele de drept competente privind descoperirea unor indicii de potențiale fraude și corupție;</p>	<p>CNA</p> <p>Având în vedere riscul ca personalul cu atribuții de audit intern să evite raportarea neregulilor și ilegalităților constatate organelor de drept, în special în cazul în care sunt suspiciuni de implicare a factorilor de decizie din cadrul entității publice, se recomandă perfecționarea reglementării cu prevederi exprese în acest sens.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Se propune următoarea formulare pentru art.23 alin.(2) lit.e):„să informeze în scris conducătorul ierarhic și managerul entității publice privind descoperirea unor indicii de potențiale fraude și corupție, iar în cazul suspiciunii de implicare a conducătorului să informeze direct organele de drept competente;”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Aspectele detaliate privind procedura de raportare a indiciilor de fraudă și corupție vor fi detaliate în cadrul normativ secundar</p>
<p>22. La articolul 24, alineatul (2):</p> <p>22.1. litera b), sintagma „verbale și scrise, precum” se substituie cu sintagma „ , documentele”;</p>	<p>Primăria Chișinău</p> <p>Pct. 22.1 litera b), ținând cont de modificările propuse, de suplimentat după sintagma „să ofere” cu următorul text „ , în termenul stabilit”. Completarea</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Concretizări cu privire la obligația managerului și personalului unității auditate, precum și condițiile de oferire a informațiilor,</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
22.2. litera c) se exclude;	dată va responsabiliza managementul și personalul unității auditate în vederea prezentării operative a informațiilor solicitate pe parcursul misiunii de audit, fapt ce va exclude tergiversarea activităților și va eficientiza utilizarea resurselor de personal și de timp.	documentelor și explicațiilor solicitate de personalul subdiviziunii de audit intern vor fi prevăzute în cadrul secundar de reglementare a activității de audit intern.
<p>23. La articolul 25: alineatul (2), litera f), în final se completează cu sintagma „ , precum și programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern”;</p> <p>alineatul (2), în final se adaugă două litere noi cu următorul conținut:</p> <p>„g) să întreprindă măsuri de soluționare a cazurilor de prejudiciere a independenței sau obiectivității activității de audit intern;</p> <p>h) să sesizeze organele cu funcție de investigare cu privire la indicii de potențiale fraude, raportate de subdiviziunea de audit intern.”.</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI pct. 23.1., alineatul (2), litera f) - de completat cu sintagma „proceduri pentru desfășurarea activității de audit intern”, întru asigurarea corelării cu modificările propuse la art. 22.</p> <p>CNAS al. 23.1. de completat cu sintagma „proceduri pentru desfășurarea activității de audit intern”, întru asigurarea corelării cu modificările propuse la al. 20.1.</p> <p>Primăria Chișinău Pct. 23 se propune modificarea și completarea normei, după cum urmează: - aliniatul (2) litera d) din articolul vizat de înlocuit cuvântul „ordin” cu sintagma „act administrativ”, reieșind din faptul că în exercitarea atribuțiilor sale, primarul emite dispoziții (care se încadrează în noțiunea de act administrativ!) - aliniatul (2) se completează cu o nouă literă cu următorul conținut: „d¹) să aprobe sau să respingă rezultatele misiunii de audit intern.”</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Nu se acceptă</i> Modificarea propusa poate crea premise pentru refuzul managerilor de a aproba rezultatele auditului intern, fără justificări relevante, astfel prejudiciind rolul și valoarea acestuia. Mai mult ca atât, managerul poate</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>Ministerul Afacerilor Interne La punctul 20.3 alin. (2) lit. i) și punctul 23.2 lit. h) se propune substituirea textului „organele cu funcție de investigare” cu textul „organele de drept competente”.</p>	<p>accepta sau respinge recomandările de audit, dar nu integral rezultatele misiunii de audit.</p> <p>Se acceptă</p>
<p>24. La articolul 27: 24.1. alineatul (2), litera a), sintagma „, cum ar fi: avizarea angajamentelor, aprobarea tranzacțiilor și a operațiunilor contabile sau elaborarea procedurilor de control intern” se exclude; 24.2. alineatul (2) în final se adaugă o literă nouă cu următorul conținut: „e) să utilizeze în scopuri personale informații obținute în cadrul misiunilor de audit intern.”;</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne Punctul 24.2 alin. (2) lit. e) recomandăm expunerea acestuia în următoarea redacție: „să utilizeze în scopuri personale sau în alte scopuri, ce contravin normelor legale, informații obținute în cadrul misiunilor de audit intern”.</p>	<p>Nu se acceptă Modificarea propusă în pct.24.2 este elaborată în concordanță cu cadrul normativ cu privire integritate, nefiind utilizată într-un sens specific sau diferit față de cel din actele legislative speciale.</p>
<p>25. Articolul 28 va avea următorul cuprins: „Articolul 28. Raportarea activității de audit intern (1) Subdiviziunea de audit intern prezintă rapoarte cu privire la activitatea de audit intern în forma și termenele stabilite de Ministerul Finanțelor. (2) Subdiviziunea de audit intern din cadrul entității publice raportează privind activitatea de audit intern din cadrul entităților publice subordonate.”</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne La punctul 25 articolul 28 a fost expus cu alt conținut, fiind introdusă obligativitatea subdiviziunii de audit intern, din cadrul entității publice, să raporteze privind activitatea de audit intern din cadrul entității publice subordonată, fără a i se atribui competențe de coordonare, monitorizare a activității sau cel puțin să fie informată despre activitatea acestora. Astfel, se consideră oportună introducerea unor amendamente în acest sens.</p> <p>Primăria Chișinău Pct. 25 de exclus aliniatul (2), dat fiind faptul că subdiviziunea de audit intern poartă responsabilitatea pentru raportarea rezultatelor aferente activității</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>desfășurate nemijlocit de către aceasta.</p> <p>Centrul de Implementare a Reformelor La pct. 25 din proiect propunem expunerea articolului 28 din Legea nr.229/2010, în următoarea redacție: „Articolul 28. Raportarea activității de audit intern Entitatea publică în structura căreia este instituită subdiviziune de audit intern, prezintă Ministerului Finanțelor raportul cu privire la activitatea de audit intern în modul și forma stabilite de minister.”</p>	Se acceptă
<p>26. La articolul 29: litera c), sintagma „unității de audit intern” se substituie cu sintagma „de audit intern, indiferent de forma organizării acesteia”; litera h) se expune în următoarea redacție: „h) reglementează modul de asociere și contractare în vederea asigurării auditului intern;”;</p>	<p>Primăria Chișinău Pct. 26, în contextul modificării articolului 29, se propune <i>excluderea literei i)</i>, reieșind din faptul că prevederile acesteia sunt similare celor din litera b) a aceluiași articol.</p>	Se acceptă
<p>27. La articolul 30, alineatul (2) se exclude</p>	<p>Ministerul Finanțelor, SAI alineatul (2) - nu necesită a fi exclus, considerăm că ar fi util specificarea componenței Consiliului CFPI prin Lege.</p>	<p>Se acceptă parțial Aspectele detaliate referitor la organizarea și funcționarea Consiliului CFPI, inclusiv componența acestuia vor fi cuprinse în cadrul secundar de reglementare. Astfel, Planul de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare a CFPI pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.124 din 02.02.2018, stabilește pentru anul 2018 acțiuni de revizuire a rolului, atribuțiilor și componenței Consiliului controlului financiar public intern.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
<p>29. Articolul 32, va avea următorul cuprins: „ Articolul 32. Intrarea în vigoare Prezenta lege intră în vigoare la 12 luni de la data publicării, cu excepția art.19: a) alin.(7) care se pune în aplicare, pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul doi, de la 01.01.2020; b) alin (9) care se pune în aplicare de la 01.01.2021.”;</p>	<p>CNAS - de revizuit sintagma „b) alin (9)”, deoarece la art. 19 nu este indicat al. (9).</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Punctul 29 se propune de revizuit, deoarece art. 19 al Legii nr. 229/2010 are doar 7 alineate și a fost introdus alineatul (7¹), autorul însă face referință la alineatul 9.</p> <p>Centrul de Implementare a Reformelor Referitor la pct. 29 din proiect propunem transferarea acestuia în articolul III, deoarece art.32 din Legea nr.229/2010 deja a produs efecte și modificarea acestuia ar constitui o nerespectare a normelor de tehnică legislativă.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p> <p><i>Se acceptă</i></p>
<p>Art. II. – Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art.116), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. La articolul 14, alineatul (2), litera g) se exclude; 2. La articolul 43, alineatul (1), litera f) se exclude.</p>	<p>Cancelaria de Stat Totodată, având în vedere că proiectul respectiv vizează modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale, precum și reieșind din prevederile art.8 din Legea nr.435/2006 și art.10 alin.(3) din Legea nr.436/2006, se impune necesitatea consultării proiectului în cauză cu autoritățile publice nominalizate.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Prin scrisoarea nr.14-11/112 din 21.05.2018, proiectul actului legislativ a fost transmis spre avizare autorităților administrației publice locale de nivelul II vizate în Programul de dezvoltare a CFPI pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.124 din 02.02.2018. Concomitent, proiectul actului legislativ a fost plasat pe pagina web a Ministerului Finanțelor și portalul www.particip.gov.md pentru consultări publice.</p>
Alte propuneri recepționate		
	<p>Ministerul Apărării Aliniatul (2) al art. 1 de expus în următoarea redacție: „(2) Scopul legii este consolidarea răspunderii manageriale pentru toate activitățile și procesele</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Răspunderea managerială se referă la toate activitățile și procesele din cadrul entității publice, fără a se limita doar la cele</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>operaționale ale entității publice, conform obiectivelor, prin implementarea sistemului de management și control intern în sectorul public, inclusiv și prin gestionarea optimă a resurselor.”</p> <p>Această modificare se propune, pentru că, în realitate obiectivul Legii nr.229 din 23 septembrie 2010, constă în creșterea gradului de răspundere a managerilor din cadrul sectorului public, prin evaluarea și raportarea sistemului de management al entității publice, pe toate direcțiile și procesele operaționale de activitate.</p>	<p>operaționale. Totodată, scopul prezentei Legi cuprinde atât implementarea sistemelor de management și control intern cât și organizarea activității de audit intern la nivelul entităților publice.</p>
	<p>Ministerul Apărării</p> <p>La art.2 sintagma „care gestionează mijloace ale bugetului public național” de substituit cu sintagma „finanțate din bugetul public național”, ținând cont că, unele entități din cadrul autorităților publice, nu gestionează mijloace ale bugetului public național, aflându-se la asigurarea financiară și materială în contabilități centralizate ale altor entități publice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea de „a gestiona” este mai larg decât noțiunea de „a finanța”, cuvânt care este potrivit contextului din punct de vedere a conținutului și relevanței.</p>
	<p>Primăria Chișinău</p> <p>1.Completarea proiectului de lege cu modificările aplicabile Articolului 2 prin substituirea sintagmei „care gestionează mijloace ale bugetului public național” cu sintagma în redacția „care utilizează/ administrează fonduri publice și/ sau patrimoniu public”. Modificarea efectuată va avea ca efect lărgirea domeniului de aplicare a Legii, fapt ce va genera consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor de către toate entitățile/ instituțiile și societățile comerciale care utilizează/ administrează fonduri publice și/ sau patrimoniu public.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Proiectul de modificare și completare a unor acte legislative nu urmărește extinderea domeniului de aplicare a Legii privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010.</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>2. Totodată, sesizăm faptul că proiectul înaintat spre avizare nu conține reglementări privind noțiunea, modul de organizare și funcționare a „auditului sectorial”, deși acțiunea de „Crearea capacităților pentru efectuarea auditului sectorial de interes național” se regăsește în Programul de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018-2020 și în Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124 din 02.02.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.40-47).</p>	<p>Se acceptă parțial Reglementări privind noțiunea, modul de organizare și funcționare a „auditului sectorial” se vor regăsi într-un alt proiect de modificare și completare a unor acte legislative, care are ca scop clarificarea rolului și a atribuțiilor Inspecției financiare.</p>
	<p>Primăria mun. Bălți Totodată propunem, că să fie incluse modificări în Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, și anume în art. 29 "Atribuțiile de bază ale primarului", să fie completate cu aliniatul privind deciderea asupra efectuării auditului intern în deferite unități, fondatorul cărora este consiliul local respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul înaintat spre avizare propune modificarea Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, prin excluderea din competențele consiliilor locale și raionale a deciziei de efectuare a auditului intern. În același timp, prevederile art.19 din Legea privind CFPI stabilesc responsabilitatea de organizare a funcției de audit intern managerului entității publice, care autorizează efectuarea misiunilor de audit intern, unitatea de audit intern fiind subordonată și având linii de raportare direct acestuia.</p>
	<p>Centrul de Implementare a Reformelor De asemenea, proiectul trebuie completat cu amendamente la <i>Capitolul III. Auditul intern</i> din Legea nr.229/2010 care să vizeze revizuirea conceptuală a competenței în sensul reglementării unificate a drepturilor și obligațiilor auditorului intern și, după caz, în funcție de conceptul agreat, a</p>	<p>Se acceptă</p>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	drepturilor și obligațiilor entității auditate.	
	Asociația Auditorilor Interni din Republica Moldova Comunică faptul că susține proiectul de act normativ menționat, considerând că acesta conține prevederi care vor contribui la perfecționarea cadrului normativ în domeniul controlului financiar public intern, precum și la dezvoltarea funcției de audit intern din sectorul public al Republicii Moldova.	
Ministerul Justiției Propuneri și obiecții ca rezultat al expertizei juridice		
	La art. I (modificarea și completarea Legii privind controlul financiar public intern): Pct. 1 și 2 se vor comasa, întrucât prevăd modificarea operată în tot textul legii, totodată, dispoziția dată se va completa cu cuvintele „la orice formă gramaticală”.	Se acceptă
	Pct. 3 se va exclude, deoarece cuvintele „privind buna guvernare” se utilizează doar în art. 16, respectiv, modificarea dată se va efectua în acest articol.	Se acceptă
	Suplimentar, atenționăm că, în actele de modificare, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”. În acest sens urmează a fi revăzut întregul proiect, or eronat se utilizează	Se acceptă

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	cuvîntul „sintagma”.	
	La pct. 5: Reglementările ce derivă din primul alineat se vor numerota cu cifre arabe și o paranteză, în conformitate cu uzanțele normative (a se vedea și numerotarea pct. 11-17, 22, 23, 25, 27, precum și referința în art. II la prevederile art. I).	Se acceptă
	La sbp. 5.9, remarcăm că, modificările se formulează respectînd ordinea amplasării cuvintelor într-un enunț (în speță, cuvîntul „evaluare” precedă cuvîntul „ordin”). În același timp, considerăm inoportună substituirea cuvîntului „ordin” cu cuvintele „act administrativ”, deoarece nu se schimbă sensul, or din formularea normei date rezultă că ordinul dat are un caracter administrativ și nu normativ (obiecție valabilă și pentru art. 25 alin. (2) lit. d)).	Se acceptă
	La sbp. 5.10 cuvintele „se adaugă” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”, în conformitate cu terminologia actelor de completare. Remarca dată se referă la toate dispozițiile de completare din proiect.	Se acceptă
	La pct. 9: Din sbp. 9.1 și 9.2 se vor exclude cuvintele „la sfîrșit”, deoarece aceasta reprezintă regula generală de operare a completării în cazul în care nu se specifică după care cuvînt se completează (a se modifica și pct. 11 sbp. 11.2, 11.3.).	Se acceptă
	La sbp. 9.4, se va reține că, pentru formularea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Observația dată este valabilă și pentru pct. 14 sbp. 14.9, pct. 17 sbp. 17. 4, pct. 19, 20, 22 sbp. 22.3, pct. 27 sbp. 27.2, pct. 28 și pct.30 din art. I, și art. II).	Se acceptă

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	La pct. 11: Sbp. 11.1 și 11.4 se vor comasa, deoarece prevăd excluderea aceluiași cuvânt.	<i>Se acceptă</i>
	În sbp. 11.3 se va indica că alineatul (2) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins.	<i>Se acceptă</i>
	Modificările art. 11 alin. (3) lit. a) și c) se vor formula în câte o singură dispoziție (preferabil de expus în redacție nouă).	<i>Se acceptă</i>
	La pct. 13 art. 13 alin. (1) se va prezenta în redacție nouă, deoarece se modifică esențial.	<i>Se acceptă</i>
	La pct. 14: Completarea art. 14 nu poate fi numerotată cu (1 ¹), deoarece alin. (1) al acestui articol a fost abrogat (a se vedea art. 35 alin. (4) din <i>Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative</i>). Prin urmare, se va numerota cu (2 ¹), fie se va formula într-un articol separat.	<i>Se acceptă</i>
	Modificarea și completarea alin. (3) se va include într-un subpunct „3) la alin. (3):”, iar dispozițiile de modificare și completare a literelor acestui alineat se vor însemna cu litere latine mici și o paranteză.	<i>Se acceptă</i>
	Dispoziția de completare de la sbp. 14.11. se va formula după cum urmează „Se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins.”. De revăzut în acest sens și normele de completare de la pct. 16 sbp. 16.4, pct. 17 sbp. 17.8.	<i>Se acceptă</i>
	La pct. 15 modificarea și completarea art. 16 alin. (2) se va expune într-un singur alineat, conform uzanțelor normative.	<i>Se acceptă</i>
	La pct. 17: Sbp. 17.2. se va expune după cum urmează: „2) Se completează cu alin. (1 ¹) cu următorul cuprins:”.	<i>Se acceptă</i>
	La sbp. 17.8. completarea art. 19 cu alin. (7 ¹), ce	<i>Se acceptă</i>

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>prevede că entitatea publică este în drept să beneficieze de audit intern pe bază de contract, prestat de cel puțin o persoană, care deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public, eliberat de către Ministerul Finanțelor sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern, se va corela cu noua redacția a alin. (5) din același articol, conform căreia subdiviziunea de audit intern este creată din cel puțin trei unități de personal. Prin urmare, din motiv de economicitate, entitățile publice vor prefera să externalizeze funcția de audit intern, decât să angajeze cel puțin trei auditori interni. Astfel, din art. 19 alin. (1¹) se vor exclude cuvintele „în mod obligatoriu”. Mai mult, asemenea cuvinte nu sunt potrivite într-o normă imperativă.</p>	
	<p>La pct. 18 se va stabili că articolul 20 va avea următorul cuprins, iar noua redacție va cuprinde și titlul acestui articol.</p>	Se acceptă
	<p>Pct. 19 și 20 se vor comasa, indicându-se că art. 21 și 22 se abrogă.</p>	Se acceptă
	<p>La pct. 21, dispoziția de prezentare în redacție nouă a art. 23 se va formula conform uzanțelor normative: „Art. 23 va avea următorul cuprins:”.</p>	Se acceptă
	<p>La pct. 22 sbp. 22.1, întrucât în proiect se prevede posibilitatea externalizării funcției de audit intern, pentru a cuprinde și persoanele ce vor efectua auditul intern în bază de contract, propunem substituirea în art. 24 alin. (2) a sintagmei „personalul unității de audit intern” cu sintagma „persoanele ce efectuează auditul intern”, or modificarea propusă în proiect (substituirea cuvintelor „unității de audit intern” cu cuvintele „cu atribuții de audit intern”) nu aduce</p>	Se acceptă

Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare	Propunerile de modificare și completare	Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)
1	2	3
	<p>soluții juridice noi, dat fiind faptul că cuvântul „personalul” este sinonimul cuvântului „angajații”. Această propunere se referă și la pct. 21-26.</p> <p>În același timp, deoarece s-a stabilit că în tot textul legii sintagma „unitate de audit intern” se substituie cu sintagma „subdiviziune de audit intern” la cazul gramatical corespunzător (a se vedea art. I pct. 2, precum și propunerile din prezentul aviz aferente acestei modificări), pentru a evita confuzia, recomandăm expunerea în redacție nouă a prevederilor art. 24 alin. (2), art. 25 alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. c), d), e), art. 26, art. 27 alin. (2) lit. a).</p>	
	<p>La pct. 25 primul alineat va include referința la alin. (2), deoarece se prevede modificarea și completarea doar a acestui alineat al art. 27. Sbp. 24.3 se va reformula conform normelor de tehnică legislativă: „3) Se completează cu lit. e) cu următorul cuprins:”</p>	<i>Se acceptă</i>
	<p>La pct. 27, remarcăm că, în art. 29 lit. c) nu se utilizează cuvintele „unității de audit intern”, ci „unităților de audit intern”. La sbp. 27.3 cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”.</p>	<i>Se acceptă</i>
	<p>La pct. 28, opinăm necesitatea menținerii art. 30 alin. (2), dat fiind faptul că norma dată are o formulare generală și nu enumeră exhaustiv cine pot face parte din Consiliul controlului financiar public intern.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Componența Consiliului controlului financiar public intern urmează a fi stabilită conform unor noi principii și reguli, reflectate în cadrul normativ secundar. Totodată, auditorii interni vor fi reprezentați în cadrul Consiliului de către reprezentanții Asociației Auditorilor Interni din RM.</p>
	<p>Dispoziția de la pct. 29 „Articolul 34 își schimbă ordinea și devine articolul 28¹” este incorect formulată. Potrivit uzanțelor normative urma să fie</p>	<i>Se acceptă</i>

<i>Denumirea actului normativ, numărul și conținutul articolului, care se propune spre modificare sau completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare</i>	<i>Rezultatul examinării propunerii (acceptarea sau respingerea propunerii)</i>
1	2	3
	prevăzut într-un punct că se completează cu art. 28 ¹ cu următorul cuprins și în altă dispoziție că se abrogă art. 31.	
	Vis-à-vis de art. III, ce stipulează că prevederile prezentei legi intră în vigoare la data publicării, atenționăm că, la data de 12 iulie 2018, va intra în vigoare <i>Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative</i> . Potrivit art. 56 alin. (1) din <i>Legea precitată</i> , actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În coroborare cu alin. (3) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.	Se acceptă
	Proiectul se va completa cu o normă privind republicarea <i>Legii nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern</i> , în conformitate cu art. 70 alin. (1) din <i>Legea nr. 100 din 22 decembrie 2007 cu privire la actele normative</i> .	Se acceptă